

Z hľadiska medzinárodného práva vojenská korisť môže vzniknúť len z nepriateľského majetku. Majetok spojeneckého štátu — teda Slovenska — ako aj súkromný majetok jeho štátnych občanov sa teda nemôže stať vojnovou korisťou. Ak dokázateľne vlastní — teda slovenskí — štátni občania boli činní proti vlastnému, a tým aj nepriamo proti spojeneckému štátu — Nemecku — možno predsa voči týmto štátnym občanom uplatniť vlastné slovenské trestné zákony, ktorých znenie môže viesť aj k prepadnutiu ich majetku v prospech slovenského štátu. Nie je preto potrebné, aby spojenec, ktorý poskytol pomoc pri potlačení činov nepriateľských štátov vykonal aj trest — odňatím ich majetku. Pomoc Nemecka pri potlačení partizánskeho puču vyžiadalo Slovensko nielen ako pomoc spojencu vo vojne, ale aj na základe ešte užšieho vzťahu, a to nemecko-slovenského ochranného vzťahu, podľa ktorého Nemecko prisľúbilo ochraňovať samostatnosť slovenskej republiky a zmluva o ochrane je myslená nielen pre prípad vojny, ale aj pre mierový stav. Duchu ochrannej zmluvy by však úplne odporovalo, keby ochraňujúci, teda prirodzene vždy silnejší partner po poskytnutí ochrany druhému, teda slabšiemu partnerovi, by ho ešte oslabil tým, že by si prisvojil jeho majetok alebo majetok jeho občanov. Podľa medzinárodného práva môže vzniknúť vojnová korisť len v priebehu vojnových operácií.

Pomoc nemeckých vojsk bola však — dokonca aj z nemeckej strany — vysvetľovaná len ako očistovacia akcia, ako policajné opatrenie pre znovunastolenie poriadku. Okrem toho sa vojnová korisť považuje za odškodnenie bojujúceho. V zmysle dohody o zaopatrnutí nemeckého wehrmachtu na Slovensku z 9. októbra 1944, ujíma sa však slovenská republika finančných a hospodárskych potrieb nemeckého vojska.

Preto sa žiada, aby sa so slovenským majetkom nezaobchádzalo ako s vojnovou korisťou.

Slovenská verejnosť si je vedomá, že bez účinnej pomoci nemeckých vojakov by sotva bolo možné znovunastoliť pokoj a poriadok. Pociťuje preto hlbokú vďaku voči nemeckým vojakom. Keby sa však hlásené opatrenia uskutočnili, verejnosť by im ťažko porozumela a práve tak ťažko by jej ich bolo vysvetliť."

Prosím o urýchlené pokyny.¹

Ludin

SŤA Praha. Auswärtiges Amt Berlin (Zahraničný úrad Berlín), 20/372464-372466. Fotokópia úradného záznamu telegramu. (Z nemčiny preložila HT.)

543

1944, november 12. Praha. — Súrny ďalekopis nemeckého štátneho ministra K. H. Franka šéfovi bezpečnostnej polície a bezpečnostnej služby dr. E. Kaltenbrunnerovi v Berlíne s návrhmi vo veci generála Viesta a Goliana.

Tajné!

Milý kamarát dr. Kaltenbrunner!

Vo veci Viest—Golian Bratislava už publicisticky využíva výsledky výsluchov. Pokladám to za nesprávne. Tým sa naďalej umožňuje nepriateľskému rozhlasu —

¹ Na spise je nasledujúca strojopisná poznámka: „Predložené ríšskemu ministrovi zahraničia. Žiada, aby sa vec odročila tak, aby medzicasom bola možnosť odviezť čo možno najviac vojnovéj koristi. Telko, 13. 11. 44.“

ako sa to stalo už aj zahraničnou správou DNB z 10. 11. t. r. — zprávy glosovať, a tým znehodnocovať ich význam. Okrem toho je nebezpečenstvo predčasného taktického záveru, ktorý mohol napr. vyplynúť v otázke Viestovho osudu z poznámky slovenských novín „Gardista“. Tieto noviny poukazujú 10. 11. na to, že trest smrti, vyneseny na jar 1942 proti Viestovi slovenským Najvyšším vojenským súdom pre dezerciu a vlastizrada, stal sa právoplatným. Prosím Ťa, keďže sa z pochopiteľných príčin stádeťo vecou naďalej nechcem zaoberať, aby si ako šéf bezpečnostnej polície a bezpečnostnej služby vydal pokyn, že akékoľvek tlačové, rozhlasové a fotografické využívanie má byť zastavené tak dlho, dokým nedospejú výsluchy k žiadúcemu výsledku. Pre tento prípad som, pravda, toho názoru, že výsledok, pokiaľ ho možno oznámiť verejnosti, treba priniesť v nápadnej úprave tým skôr, že zajatie oboch generálov je oproti doterajším správam tlače jednoznačne zásluhou jedného z Tvojich pohotovostných oddielov.¹

Heil Hitler!
Tvoj Frank v. r.

SÚA Praha. Ž 301-94-1/84—85. Fotokópia strojopisného konceptu ďalekopisu parašovaného Frankom. (Z nemčiny preložil JŠ.)

544

1944. november 13. Praha. — Zpráva úradu vojenského splnomocnenca pri nemeckom štátnom ministrovi pre Čechy a Moravu a veliteľa vojenského okruhu Čechy a Morava K. H. Frankovi s večerným situačným hlásením nemeckého veliteľa na Slovensku z 12. 11. 1944.

Tajné!

Vec: Situácia na Slovensku.

Večerné hlásenie nemeckého veliteľa na Slovensku z 12. 11. 1944.

V priestore medzi Bielymi Karpatmi a Pohroním formujú banditi 6 väčších skupín v počte 1000—1500 mužov, v poslednom čase dostávajú posilu z juhovýchodu, z maďarského priestoru. Po odchode 271. divízie národných granátnikov prejavila sa ihneď zvýšená aktivita banditov v Nitrianskej doline. V noci z 10. na 11. 11. prechodne obsadili Nováky (8 km juhozáp. od Prievidze), ukradli jedno nákladné auto s dynamitom a vyhodili do vzduchu železnicu. Takéto udalosti zapríčinil odchod divízie, za ktorú ešte nebola nasadená rovnocenná náhrada.

Obklúčenie nepriateľa v oblasti Poľany sa napriek nepriaznivému počasiu (sneženie a hmly, miestami vyše 1 metra snehu) ďalej zužuje, pokusy o prelom z obklúčenia sme odrazili. V západných Nížkych Tatrách sme zajali ďalších 361 banditov a ukoristili väčšie množstvo munície, spojovacích prostriedkov a jednu batériu protiletadlových diel.

Transport 271. divízie národných granátnikov sa skončil, ľahký strelecký prápor 504 je preložený do priestoru Banská Bystrica na zhromaždenie koristi.

¹ Kaltenbrunnerova ďalekopisná odpoveď z 13. 11. 1944 znie: „Tvoj ďalekopis z 12. 11. som dostal. Úplne sa stotožňujem s Tvojím názorom. Pokyn Bratislave som dal.“ (SÚA Praha. Ž 301-94-1/81. Fotokópia originálneho ďalekopisného záznamu. — Preložené z nemčiny.)